

Община Кюстендил

План за енергийна ефективност на Община Кюстендил и стратегия за изпълнението му за периода 2020 – 2023 година

Октомври 2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	5
2.	Основания за разработване	5
3.	Нормативна база	6
4.	Профил на Община Кюстендил	12
4.1	Географски характеристики и климат	12
4.2	Население	14
4.3	Почви	16
4.4	Водни ресурси	16
4.5	Защитени територии	16
4.6	Транспортна инфраструктура	16
4.7	Сграден фонд	17
4.8	Екология и управление на отпадъците	26
4.9	Характеристики на енергийното потребление	27
5.	Политика в областта на енергийната ефективност	27
6.	Реализирани проекти за повишаване на енергийната ефективност в Община Кюстендил	28
7.	Цели и обхват на програмата	33
8.	Дейности и мерки по енергийна ефективност	34
9.	Източници на финансиране	36
10.	Очаквани ефекти от изпълнение на програмата	40
11.	Наблюдение и контрол	40
12.	Отчет на изпълнението	41
13.	Заклучение	41

Списък на използваните съкращения

АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БФЕЕ	Български фонд за енергийна ефективност
ВИЕ	Възобновяеми източници на енергия
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ВтеЦ	Вятърна електрическа централа
ГИС	Географска информационна система
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ДПЕ	Децентрализирано производство на енергия
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕЕС	Електроенергийна система
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селски райони
ЕРП	Електроразпределително предприятие
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕЦ	Електрическа централа
ЗАДС	Закон за акцизите и данъчните складове
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗВ	Закон за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕЕ	Закон за енергийната ефективност
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
КЕП	Крайно енергийно потребление
КЛЕЕВИ	Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници 2011 г.
БГВ	Министерство на енергетиката
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НЕК	Национална електрическа компания

НСИ	Национален статистически институт
ОП	Оперативна програма
ПГ	Парникови газове
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СИ	Съвместно изпълнение
СТЕ на ЕС	Схема за търговия с емисии на Европейския съюз
ТЗС	Търгуеми зелени сертификати
ФЕ	Фотоволтаична енергия
EPBD	Директива за енергийните характеристики на сградния фонд
REECL	Кредитна линия за енергийната ефективност в домакинствата

Мерни единици

ktoe	килотон нефтен еквивалент
kV	киловолт, мерна единица за електрическо напрежение
kW	киловат, мерна единица за електрическа мощност
kWp	киловат, мощност на фото – електричен модул при стандартни условия
MW	Мегават, мерна единица за електрическа мощност
MWh	Мегават час = 0,085984522786 т.н.е., мерна единица за енергия 1 MWh = 3,6 GJ = 0,0860 toe
t	Тон
toe	тон нефтен еквивалент 1 toe = 11,63 MWh, нестандартна мерна единица за енергия
GJ	Гигаджаул

1. Въведение.

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, които водят до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката не само на национално, но и на местно ниво. Общините, като потребители на енергия, имат съществена роля за повишаването на енергийната ефективност на сградния фонд и системите за улично и парково осветление, чрез изпълнението на заложените в планове, програми и проекти енергоспестяващи мерки, за намаляване на енергийната консумация.

Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- ✓ намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- ✓ намаляване разходите за енергия и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- ✓ повишаване конкурентоспособността на местната икономика;
- ✓ осигуряване на нови работни места;
- ✓ ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

Енергийна ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия, чрез възпитаване на съответното поведение у потребителите и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните енергийни потребности. Тя е най – ефективният начин за спестяване на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух. Енергийната ефективност може да се представи и като измерител за разумното използване на енергията, което представлява функция от повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, без нарушаване на усещането за комфорт на обитаване.

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали ниво то на енергопотребление в обектите общинска собственост (сгради, инсталации за улично осветление и др.), като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране икономия на енергия в бита и индустрията.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел, политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на Община Кюстендил, като по този начин се повишат икономическият растеж и жизненият стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда.

Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове/програми за енергийна ефективност.

2. Основание за разработване.

Основният закон в сферата на енергийната ефективност е Законът за енергийната ефективност (ЗЕЕ), като от това не следва да се подценява значението на нормативната база в сферата на строителството (ЗУТ), както и в сферата на възобновяемите източници на енергия (ЗЕВИ). ЗЕЕ регламентира правата и задълженията на органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление, при провеждането на политиката в областта на енергийната ефективност. Според чл. 12, ал. 2 от ЗЕЕ и вземайки предвид приоритетите и целите заложи в Националния план за действие за енергийна ефективност (НПДЕЕ), кметовете на общини са задължени да разработят общински дългосрочни или краткосрочни програми за енергийна ефективност.

Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства – осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по – атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18 от преамбюлната си част, че държавите – членки

следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие планове за енергийна ефективност с ясни цели.

Въвеждането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност в българското законодателство със сега действащия ЗЕЕ на практика постави общините в Република България в ситуация, при която всяка една от тези общини следва да приеме нова, актуална програма за енергийна ефективност, съответстваща на изискванията на Директивата и на ЗЕЕ за:

- ✓ реализацията на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г., водещи до икономии на енергия не само в крайното, но и в първичното потребление на енергия;

- ✓ изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания, като част от националната задължителна цел за енергийни спестявания на Република България до 2020 от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“ при крайните клиенти на енергия, към които принадлежат и общините;

- ✓ въвеждане на допълнително изискване, освен енергийната ефективност на сградния фонд на общините, да се повиши и енергийната ефективност на уличното осветление (за общини с население над 20 000 души).

По силата на чл. 12, ал. 1 – ал. 3 от ЗЕЕ държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложиени в:

1. Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;

2. Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г.;

3. Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация.

4. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд.

Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвяни на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на съответните райони за икономическо планиране.

По аргумент от чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на програмите по енергийна ефективност се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините.

3. Нормативна база

Целите за повишаване на енергийната ефективност са конкретизирани в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. Основният стремеж е намаляване на енергийната интензивност на брутния вътрешен продукт с 50 % до 2020 г. спрямо базисната 2005 г.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

Стратегия „Енергетика 2020“ на Европейския съюз (Трети либерализационен пакет в енергетиката „Енергетика и климат“)

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели до 2020 г., т.нар. „триада 20 – 20 – 20“ за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление с 20 %, увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно енергийно потребление с 20 % и намаляване, в резултат на това, на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух с 20 % спрямо базисната 1990 г. Тези цели са насочени към ефективното използване на ресурсите на Европа, като се направят важни промени в начина, по който в държавите – членки на ЕС се произвежда и консумира енергия и се основават на постигнатото до този момент в областта на енергийната политика.

Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в ЗЕЕ. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините – *Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите* и *Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите

Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите – членки на ЕС, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи – ефективност“.

Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите – членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“. Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на обитателите на сградата.

Директивата въвежда и критерии по отношение на:

- ✓ общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- ✓ прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;
- ✓ енергийно сертифициране на сгради и части от тях.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на Европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите – членки до 31 декември 2020 г. с 20 % чрез:

- ✓ изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;
- ✓ задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради с разгъната застроена площ над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;
- ✓ въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:

а/ сключване на договори за реализация на енергийноефективни услуги при крайните клиенти на енергия;

б/ внасяне на парични средства от търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;

в/ прехвърляне на енергийни спестявания;

г/ насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;

д/ въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

С ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/844 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30.05.2018 година е прието изменение на двете посочени по – горе директиви. С измененията е поставена

основата на краткосрочно (до 2030 г.), средносрочно (до 2040 г.) и дългосрочно (до 2050 г.) планиране на политиките на ЕС и страните членки в следните, особено важни направления:

- ✓ Намаляване на емисиите парникови газове в края на 2030 година с 40 % спрямо 1990 година;
- ✓ Въвеждане в експлоатация на жилищни сгради и сгради за обществено обслужване (ново строителство) с близко до нулата потребление на енергия;
- ✓ Постигане на оптимални енергийни характеристики на съществуващия сграден фонд при изпълнение на основен ремонт и обновяване, като при възможност и доказана икономическа целесъобразност стремежът е сградите да покрият изискванията за близко до нулата потребление на енергия.

Основен инструмент за реализация на политиките на ЕС и на всяка една страна член се явява именно прилагането на икономически оправдани технологии за повишаване на енергийната ефективност, както в сградите ново строителство, така и в съществуващия сграден фонд.

Европейският съюз се ангажира да разработи устойчива, конкурентоспособна, сигурна и декарбонизирана енергийна система. Енергийният съюз и рамката за политиките в областта на климата и енергетиката до 2030 г. определят за ЕС амбициозни ангажименти за по – нататъшно намаляване на емисиите на парникови газове с най – малко 40 % до 2030 г. в сравнение с 1990 г., за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в енергопотреблението и за икономии на енергия в съответствие с амбициите на равнище на ЕС, и за подобряване на европейската енергийна сигурност, конкурентоспособност и устойчивост.

Съюзът се ангажира с разработването на устойчива, конкурентоспособна, сигурна и декарбонизирана енергийна система до 2050 г.. За да постигнат тази цел, държавите членки и инвеститорите се нуждаят от мерки, насочени към постигане на дългосрочната цел за намаляване на емисиите на парникови газове и декарбонизиране на сградния фонд, на който се дължат приблизително 36 % от всички емисии на CO₂ в Съюза, до 2050 г. Държавите членки следва да се стремят към икономически ефективно равновесие между декарбонизиране на енергийните доставки и намаляване на крайното потребление на енергия. За тази цел държавите членки и инвеститорите се нуждаят от ясна визия, която да насочва техните политики и инвестиционни решения и която да включва индикативни национални етапни цели и действия за енергийна ефективност с цел постигане на краткосрочните (2030 г.), средносрочните (2040 г.) и дългосрочните (2050 г.) цели. Като се вземат предвид тези цели и се отчитат цялостните амбиции на ЕС по отношение на енергийната ефективност, от съществено значение е държавите членки да определят очакваните резултати от техните дългосрочни стратегии за саниране и да проследяват развитието посредством определянето на национални показатели за напредъка, съобразени с националните условия и развитие

Закон за енергийната ефективност

Въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност със сега действащия ЗЕЕ поставя редица предизвикателства пред т. нар. „задължени лица – търговци с енергия“, както и **пред общините в качеството им на крайни клиенти на енергия**. Съгласно чл. 14 от ЗЕЕ, за подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

Общата кумулативна цел за енергийни спестявания обхваща периода 2014 – 2020 г. и се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., с изключение на количеството на продажбите на енергия, използвани в транспортния сектор, под код "B_101900" по статистиката на Евростат. Общата кумулативна цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:

- 1. крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;**
- 2. топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават**

топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;

3 крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 1 млн. кубически метра годишно;

4 търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно, с изключение на горивата за транспортни цели;

5 търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

При определяне на общата кумулативна цел могат да се използват следните стойности за изчисление на енергийни спестявания в размер:

1. по 1 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;
2. по 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;
3. по 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Съгласно чл. 21 от ЗЕЕ, при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица по чл. 14, ал. 4 (търговци с енергия) могат да:

1. предлагат енергийноефективни услуги на конкурентни цени чрез доставчик на енергийноефективни услуги, и/или

2. правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници за финансиране на дейности и мерки за енергийна ефективност в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал. 1, т. 11, и/или сключват споразумения с доставчици на енергийноефективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

• Предоставяне на енергийноефективни услуги на конкурентни цени при крайните клиенти:

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноефективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в наредбата по чл. 18, ал. 2 – Наредба № Е-РД-04-3/ 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Когато в обхвата на енергийноефективните услуги се включва изпълнението на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради или обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, задължените лица:

1. изпълняват сами дейностите, в случай, че отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2 или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1;

2. възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2, или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1.

• Внасяне на парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници:

Ключов момент от цитираната по-горе разпоредба на чл. 21 от ЗЕЕ е алтернативната възможност за задължените лица – търговци с енергия да внасят парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници. В тази връзка чл. 7, ал. 1, т. 11 от ЗЕЕ предвижда, че министърът на енергетиката утвърждава методика за **оценка на размера на вноските** от задължените по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ лица във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и в

други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Към настоящия момент няма данни горепосочената методика да е разработена и утвърдена.

• Прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания от задължени лица, които са в изпълнение на целите си или от незадължени лица:

Съгласно чл. 75 от ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания могат да се прехвърлят от:

1. задължено към друго задължено лице по чл. 14, ал. 4, когато първото задължено лице е в изпълнение на определената му индивидуална цел за енергийни спестявания;
2. незадължено лице към задължено лице по чл. 14, ал. 4.

Водещото за удостоверенията за енергийни спестявания е, че те обективират реализирана икономия на енергия в резултат на вложена инвестиция за изпълнението на мерки по енергийна ефективност. Тоест основното при прехвърлянето са не самите удостоверения, а икономията на енергия, за която те се отнасят.

Управление потреблението на енергия:

Законът за енергийната ефективност предвижда и още една съществена дейност – управление потреблението на енергия. Съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗЕЕ, задължените по чл. 14, ал. 4 лица, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1 (сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв.м.), по отношение на които може да бъде извършено обследване за енергийна ефективност или сертифициране, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

Списъкът от дейности, посредством които се осъществява управлението на енергийната ефективност се съдържа в чл. 63, ал. 2 от ЗЕЕ и включва:

1. организиране на изпълнението на програмите за енергийна ефективност на държавните и местните органи, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;
2. поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;
3. ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;
4. оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

ЕСКО модел (договори с гарантиран резултат)

Систематичното място на договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) е в Глава четвърта от ЗЕЕ, носеща наименованието „Схеми за насърчаване за енергийна ефективност“. По аргумент от това, за разлика от договорите за енергийнонефективни услуги, представляващи начин за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания от страна на търговците с енергия, ЕСКО договорите са вид финансова схема за насърчаване за енергийна ефективност. В § 1, т. 31 от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ е дадено легално определение на понятието „схеми за насърчаване за енергийната ефективност“, по силата на което това е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

Съгласно чл. 72 от ЗЕЕ, ЕСКО договорите имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

Наименованието „ЕСКО“ идва от абревиатурата „ESCO“, която означава „Energy Saving Company“. По аргумент от чл. 72, ал. 2 от ЗЕЕ, изпълнители на ЕСКО договорите могат да бъдат лица, които имат статута на доставчици на енергийнонефективни услуги. Тези лица трябва да са регистрирани като търговци по смисъла на Търговския закон и да имат предмет на дейност, включващ изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат.

Легално определение на понятието „доставчик на енергийнонефективни услуги“ се съдържа в § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ и по смисъла на това определение „доставчик на

енергийно ефективни услуги“ е физическо или юридическо лице, което осъществява услуги, включващи изпълнението на дейности (например обследване за енергийна ефективност) и/или мерки за повишаване на енергийната ефективност (например строителни и монтажни работи).

Възложители по ЕСКО договорите са собствениците на сгради, собствениците на промишлени системи и собствениците на улично осветление. Общините, в качеството си на собственици на сгради и на улично осветление, са потенциални възложители по този вид договори.

Закон за енергетиката

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- ✓ да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;
- ✓ да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти – общинска собственост;
- ✓ да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т.нар. „шесто изискване към строежите“ – изискването за енергийна ефективност (вж. чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на съвършено нова основа.

Национални стратегически документи, планове и програми

Протокол от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата; Енергийна стратегия на Република България;

Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008 – 2010 г.; Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011 – 2013 г.; Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г.;

Годишен отчет за изпълнението на Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г. за 2015 г.;

Национален план за действие по промените в климата;

Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност и План – програма за нейното изпълнение;

Национална програма за развитие „България 2020“;

Общински план за развитие на Община Първомай 2014-2020 г.

Законови и подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност

В сферата на енергетиката и енергийната ефективност ЕС споделя своите компетенции със страните – членки. Поради големия обхват на тази политика, в този случай ЕС прилага принципа на субсидиарност, с което европейските нормативни актове в сферата ЕЕ биват транспонирани в българското законодателство, което от своя страна е съставено от следната законодателна рамка:

- ✓ Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ);
- ✓ Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- ✓ Закон за енергетиката (ЗЕ);
- ✓ Закон за устройство на територията (ЗУТ);
- ✓ Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- ✓ Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- ✓ Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ);
- ✓ Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- ✓ Закон за управление на отпадъците;
- ✓ Закон за горите;

- ✓ Закон за водите;
- ✓ Закон за рибарство и аквакултурите;
- ✓ Закон за почвите;
- ✓ Закон за опазване на земеделските земи;
- ✓ Наредба №РД-16-1117 от 14 октомври 2011 г. за условията и реда за издаване, прехвърляне, отмяна и признаване на гаранциите за произход на енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- ✓ Наредба №РД-16-869 от 2 август 2011 г. за изчисляването на общия дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта (ЗЕВИ);
- ✓ Наредба № РД-16-558 от 8 май 2013 г. за набирането и предоставянето на информация чрез Националната информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България (ЗЕВИ);
- ✓ Наредби за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса;
- ✓ Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (ЗУТ);
- ✓ Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната електрически мрежи (ЗЕ);
- ✓ Наредба № 3 от 31.07.2003 г. за актовете и протоколите по време на строителството (ЗУТ).

4. Общ профил на Общината

4.1 Географско местоположение и климат.

Община Кюстендил е разположена в югозападната част на страната. Площта на общината е 959,40 кв. км, което я определя като голяма община, в сравнение с показателите за средна българска община (424 кв. км). Това я поставя на първо място в област Кюстендил. В общината има седемдесет и две населени места – гр. Кюстендил и още 71 села. Общината граничи с общините Невестино и Бобов дол на югоизток и изток, с общините Радомир и Земен от област Перник на североизток, с община Трекляно на север и с Република Македония и Република Сърбия на запад. Площта на общината представлява около 30,20 % от площта на област Кюстендил. Броя на населението на общината е голям, в сравнение със средното за българска община – 31 000 души. Гъстотата на населението е приблизително 62 човека на кв. км. Населението на общината по данни на Национален статистически институт (НСИ) от 2011 година е 60 681, като в гр. Кюстендил то наброява 44 532 души.

Релефът на общината е разнообразен - плодородна котловина и долини, разделени с хълмисти земи и планини. Северната и западната ѝ част заемат т. нар. Кюстендилско краище и имат силно разчленен релеф, включващ части от граничната Милевска планина, Чудинска планина, Земенска планина и на изток Конявската планина.

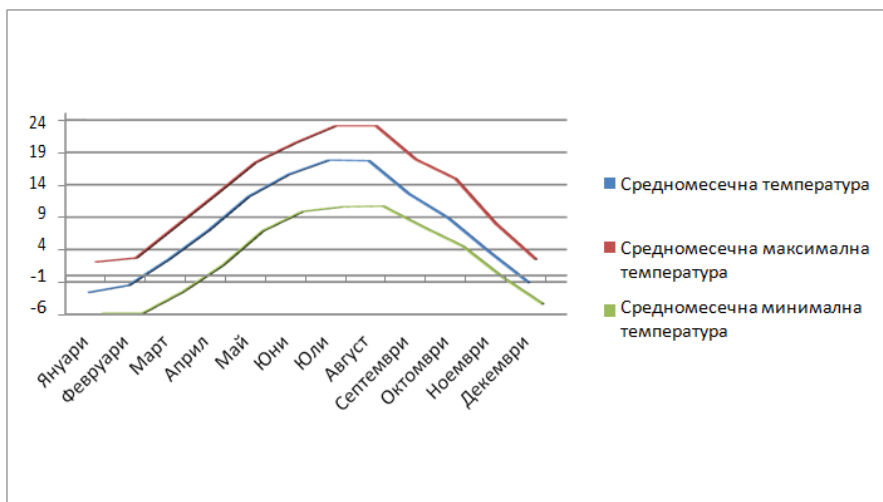
Климатът в общината се определя като преходно – континентален. Средногодишната температура е около 10,30 °C. През зимните дни се наблюдават денонощни температурни инверсии, а през лятото в резултат на прегряване на атмосферния въздух максималните дневни температури се покачват до 35 – 37 °C.

Валежите в общината не са обилни – средногодишното им количество е около 590 мм, като максимум се наблюдава през май – юни, а минимум през август.

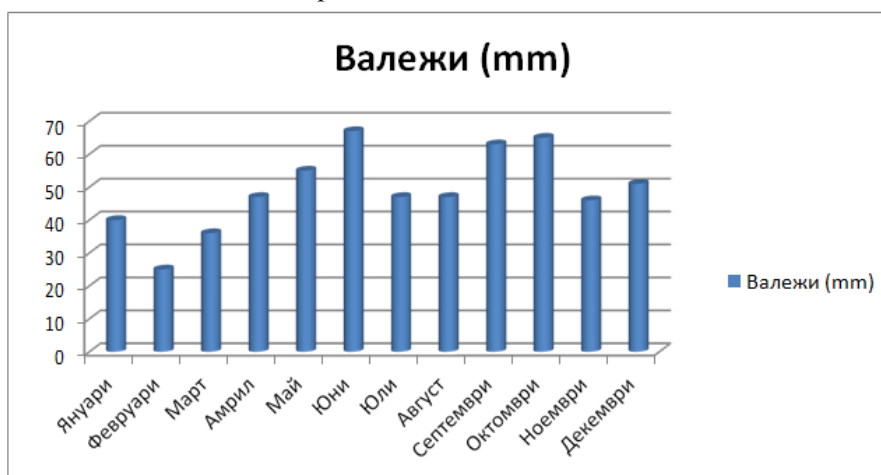
Таблица 1: Средно месечни температури и валежи

Месец	Ян	Фев	Март	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Септ	Окт	Ное	Дек	Годишно
Средно месечна температура (°C)	-2,6	-1,5	2,5	7,0	12,2	15,6	17,8	17,7	12,6	8,8	3,7	-1,1	7,7
Средно месечна максимална температура (°C)	2,1	2,7	7,6	12,5	17,5	20,5	23,1	23,1	17,9	14,9	8,0	2,5	12,7
Средно месечна минимална температура (°C)	-5,8	-5,8	-2,5	1,6	6,9	9,9	10,6	10,7	7,5	4,5	-0,3	-4,4	2,7
Валежи (mm)	40	25	36	47	55	67	47	47	63	65	46	51	589

Средни месечни температури

Средно месечни валежи

4.2 Население

Тенденциите по отношение на броя на населението в Община Кюстендил следват тези на национално ниво. Налице е категоричен отрицателен прираст на населението, като особено видно е намалението на жителите в селата.

Таблица 2: Етнически групи

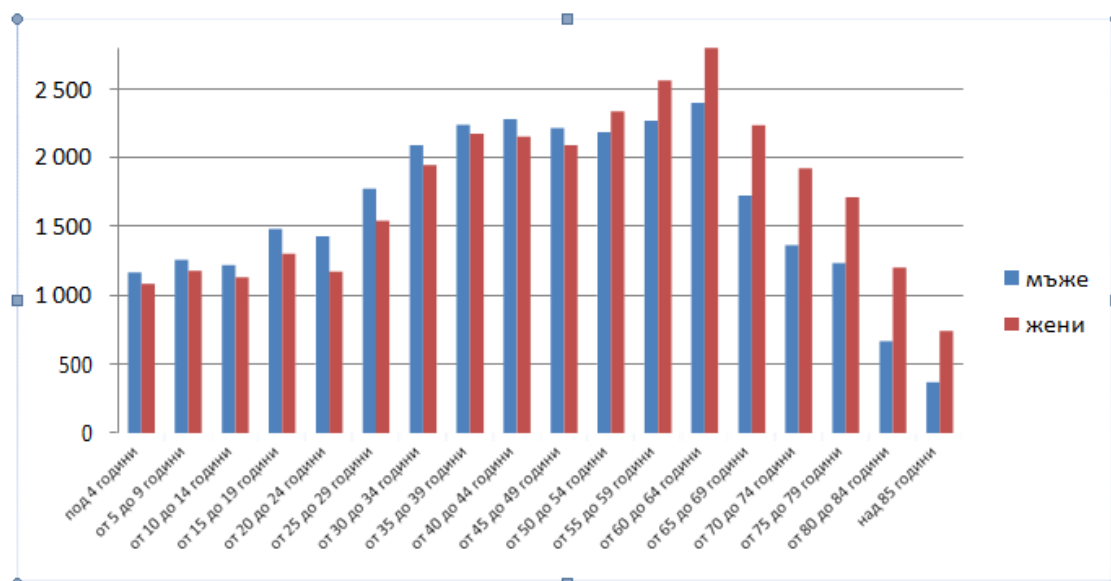
Данни от национално преброяване на населението 2011 година.	Численост	Дял (в %)
Общо	60 681	100,00
Българи	52 496	86,51
Турци	30	0,05
Цигани	5 210	8,59

Данни от национално преброяване на населението 2011 година.	Численост	Дял (в %)
Други	178	0,29
Не се самоопределят	315	0,52
Не отговорили	2 952	4,86

Таблица № 3: Разпределение на населението по възрастови групи и местооживееене:

Възраст	Общо			В градове			В села		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо	60 681	29 388	31 293	44 532	21 497	23 035	16 149	7 891	8 258
0-4	2 249	1 166	1 083	1 886	975	911	363	191	172
5-9	2 436	1 258	1 178	2 046	1 043	1 003	390	215	175
10-14	2 348	1 218	1 130	1 917	989	928	431	229	202
15-19	2 786	1 484	1 302	2 237	1 185	1 052	549	299	250
20-24	2 604	1 431	1 173	2 040	1 122	918	564	309	255
25-29	3 318	1 776	1 542	2 591	1 360	1 231	727	416	311
30-34	4 040	2 094	1 946	3 187	1 639	1 548	853	455	398
35-39	4 417	2 242	2 175	3 477	1 733	1 744	940	509	431
40-44	4 437	2 283	2 154	3 515	1 789	1 726	922	494	428
45-49	4 312	2 217	2 095	3 318	1 666	1 652	994	551	443
50-54	4 523	2 187	2 336	3 419	1 587	1 832	1 104	600	504
55-59	4 830	2 268	2 562	3 582	1 630	1 952	1 248	638	610
60-64	5 199	2 400	2 799	3 538	1 599	1 939	1 661	801	860
65-69	3 963	1 726	2 237	2 443	1 040	1 403	1 520	686	834
70-74	3 288	1 364	1 924	1 939	826	1 113	1 349	538	811
75-79	2 949	1 236	1 713	1 657	678	979	1 292	558	734
80-84	1 871	668	1 203	1 074	403	671	797	265	532
85+	1 111	370	741	666	233	433	445	137	308

Разпределение на населението по пол:

Данните са актуални към 2011 година, предвид последното проведено национално преброяване на населението. През 2021 година предстои ново национално преброяване на населението, на база на което ще се даде възможност за по – коректен анализ на демографската картина в общината.

4.3 Почви

На територията на общината могат да се посочат четири основни вида почви – алувиално-ливадни, чернозем-смолници, канелени горски и кафяви горски почви. В котловинното дъно преобладават алувиалните и алувиално-ливадните почви, на места има излужени канелени горски и кафяви почви, рядко се срещат черноземни смолници. В котловинното дъно и в подножието на планината са разположени ниви, ливади, пасища и овощни градини. Отглеждат се тютюн, технически зърнени и фуражни култури, зеленчуци и други. По склоновете на планините има изкуствени насаждения от черен бор, гори от бук, цер, балгун, горун, воден габър, обикновен и келяв габър, ксеротермни тревни формации.

4.4 Водни ресурси

Водното богатство на Кюстендилска община е представено от подпочвени, речни, язовирни и минерални води. Най-голямо значение за водния баланс имат речните води. През града протичат две реки – Банщица и Колушка, през територията на общината: Струма, Саволска Бистрица, Драговищица и Новоселска /Слокошка река/. Важно значение за водния баланс на общината имат и язовирните води. По-големите язовири са „Берсин”(4,6 млн. куб. м), „Дренов дол” (3,5 млн. куб. м) и „Багреници”(2,2 млн. куб. м) и язовир „Кюстендил”. Техните води са предназначени преди всичко за напояване и рекреационни цели. Всички 72 населени места в общината са водоснабдени. Делът на водоснабденото население е 99 %. Водопроводната мрежа в общината в голямата си част се състои от етернитови тръби с висока степен на износване. От населените места в общината, само в гр. Кюстендил е изградена канализационна мрежа.

4.5 Защитени територии

4.5.1 Защитените територии: Резерват “Църна река”, землище на с. Сажденик, община Кюстендил;

4.5.2 Защитени местности:

- ✓ “Вековна букова гора” – с. Граница, община Кюстендил;
- ✓ “Група дървета секвой”, с. Богослов, община Кюстендил;
- ✓ Водопад “Скакавица”, землище на с. Полска скакавица, община Кюстендил;
- ✓ “Земенски скали”, землище на с. Полска скакавица, община Кюстендил;
- ✓ Каньон Шегава – природна забележителност “Шегава-каньонът на пресъхващата река”.

4.6 Транспортна инфраструктура.

Четири са основните пътни артерии, които водят към административния център на общината – град Кюстендил. На влизане в България от Република Македония по шосе Е 871, Скопие-София, се преминава границата в местността Деве Баир на граничния пункт при село Гюешево. На влизане от Сърбия се преминава през граничния пункт Олтоманци. Най-прякото шосе между София и Кюстендил е Е 871. Разстоянието до столицата, където са най – близките международно летище и международна жп гара е само 87 км.

На част от селищата на общината не са изградени обходни пътища, а пътищата от републиканската пътна мрежа преминават направо през тях. Кюстендил има изграден околоръстен път, който намалява потока на МПС през града. Това показва, че за голяма част от селищата основен източник на вредни вещества в атмосферния въздух са именно МПС.

През града минават трансевропейски транспортни коридори Е 4 и Е 8. Железопътна линия свързва град Кюстендил и град София. Разстоянието е 103 км, а пътят се вие покрай река Струма през приказния Земенски пролом. Редовни автобусни линии свързват Кюстендил с Радомир, Перник, София, Благоевград и Пловдив.

4.7 Сграден фонд

Общинският сграден фонд може да бъде класифициран в следните основни категории:

- ✓ Сгради в областта на образованието – училища и детски градини;
- ✓ Административни сгради;
- ✓ Сгради в областта на културата и изкуството – читалища, театри и др.;

- ✓ Сгради в областта на здравеопазването – болнични заведения, поликлиники;
- ✓ Сграден фонд на населението (частен);
- ✓ Сграден фонд на стопански субекти (промишлени сгради, търговски обекти).

Средната възраст на сградния фонд на Община Кюстендил е около 50 години, като изключение прави сградата на общинска администрация, построена през 1894 година и обявена за паметник на културата. Състоянието на сградния фонд е сравнително добро, като на част от сградите е изпълнено енергоефективно саниране, включително са изпълнени системи и съоръжения за оползотворяване на ВИЕ.

В Община Кюстендил не е налице статистическа база данни относно броя, характеристиките и състоянието на сградния фонд. Такава база данни ще бъде създадена при цялостно изпълнение на Наредба № 5 / 2005 година, За техническите паспорти на строежите, според която до 2022 година всички категории строежи на територията на Република България трябва да бъдат паспортизирани в следствие на изпълнено конструктивно обследване по реда на ЗУТ.

Към момента технически паспорти имат само сградите с изпълнени проекти за енергоефективно саниране по НПЕЕМЖС и ОП Региони в растеж.

Създаването на пълна база данни за сградния фонд ще даде възможности за коректен анализ на енергийното потребление и ще позволи правилното планиране на инвестициите в бъдещи проекти за енергийна ефективност.

В настоящият момент Община Кюстендил има готовност за реализация на проекти за повишаване на енергийната ефективност в жилищния сграден фонд, както в направление на продължаването на НПЕЕМЖС, така и при определяне на програмните приоритети за следващия порогограмен период на ЕС 2021 – 2027 година.

Готовността на Община Кюстендил за участие в следващ етап на НПЕЕМЖС е показана в следващата таблица с регистрирани сдружения на собственици в МЖС, голямата част от които са с подадени документи в Българската Банка за Развитие и очакват стартирането на втори етап на програмата:

№ по ред	Регистрационен номер	Наименование	Предмет на дейност
1	СС-43/01.04.2015г.	Дрин №5, гр.Кюстендил	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
2	СС-44/20.03.2015г.	гр.Кюстендил, общ.Кюстендил, ул."Антим I" №12, бл.129	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
3	СС-45/07.04.2015г.	гр.Кюстендил, ж.к.Румена Войвода бл.46 - 47	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
4	СС-46/02.04.2015г.	гр.Кюстендил, кв.Запад бл.92, бл.93А	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
5	СС-47/15.04.2015г.	гр.Кюстендил, кв."Запад" бл.86	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
6	СС-48/17.04.2015г.	гр.Кюстендил, ул."Македония" 26, бл.53	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
7	СС-49/16.04.2015г.	гр.Кюстендил, ж.к."Румена Войвода" бл.6	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
8	СС-50/20.04.2015г.	гр.Кюстендил, ул.Цар Освободител №291, бл.111, вх.А и Б	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
9	СС-52/23.04.2015г.	гр.Кюстендил, ул.Цар Освободител №294, бл.114	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
10	СС-53/22.04.2015г.	гр.Кюстендил, кв.Запад бл.91	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

11	СС-54/14.05.2015г.	гр.Кюстендил, ул.Александър Димитров №21	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
12	СС-55/22.05.2015г.	гр.Кюстендил, ул."Бузлуджа" бл.102	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
13	СС-56/18.06.2015 г.	гр.Кюстендил, жк."Герена" бл.157	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
14	СС-58/30.09.2015г.	гр.Кюстендил, жк."Бузлуджа" бл.97	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
15	СС-62/19.02.2016г.	гр.Кюстендил, кв."Запад" бл.101	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
16	СС-63/05.04.2016г.	"Бузлуджа, бл.104"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
17	СС-64//05.04.2016г.	"гр.Кюстендил, ул."Раковски" №36.бл.2	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
18	СС-65/18.04.2016	"гр. Кюстендил, кв."Запад" бл.100"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
19	СС-66/26.04.2016	"ЛОТОС"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
20	СС-67/05.05.2016	"ДОНДУКОВ 49-51"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
21	СС-68/04.05.2016	"гр. Кюстендил, кв."Запад" бл.72, 73, 74"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
22	СС-69/22.06.2016	"гр. Кюстендил, жк."Румена Войвода" №10-11 блок 10 и блок 11"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
23	СС-70/27.06.2016	"Комфорт - гр. Кюстендил, кв."Запад" бл.81, вх.А, вх.Б, вх.В"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
24	СС-71/30.06.2016	"Надежда"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
25	СС-72/01.07.2016	гр.Кюстендил, кв. "Запад" бл.96	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
26	СС-73/26.07.2016	"гр. Кюстендил, жк."Румена войвода" 27-29"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
27	СС-74/04.08.2016	"ИРИНА" гр.Кюстендил, кв. "Запад", бл.94, вх.А и Б	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
28	СС-75/18.08.2016	гр.Кюстендил, ул. "Цар Освободител"№229, бл.8	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
29	СС-76/11.08.2016	"гр.Кюстендил, кв."Бузлуджа бл.99"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
30	СС-77/12.08.2016	"гр.Кюстендил, кв."Запад " бл.87-88"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
31	СС-78/02.09.2016	"гр.Кюстендил, ул."Свети Георги " №1, вх.А и Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
32	СС-79/25.08.2016	"гр.Кюстендил, ул."Цар Освободител"№324, бл.119	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

33	СС-80/25.08.2016	"гр.Кюстендил, БЛОК 67"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
34	СС-81/23.08.2016	"Бъдеще - блок 3А"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
35	СС-82/28.09.2016	"гр.Кюстендил, кв."Запад", бл.106 и 107	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
36	СС-83/08.09.2016	"гр.Кюстендил, ул."Цар Освободител"№235, бл.148	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
37	СС-84/08.09.2016	" гр. Кюстендил, ул. "Христо Ботев" №40, бл.27	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
38	СС-85/12.09.2016	"гр.Кюстендил,, ул. "Цар Освободител" №320, бл.117	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
39	СС-86/12.09.2016	"гр.Кюстендил,, ул. "Цар Освободител" №322, бл.118	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
40	СС-87/19.09.2016	"гр.Кюстендил, жк. "Осогово",бл.51, вх.А и Б, бл.52, вх.А и бл.57, вх.А"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
41	СС-88/08.09.2016	"гр.Кюстендил, ул."Цар Симеон I"№56, бл.26	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
42	СС-89/12.09.2016	"гр.Кюстендил, ул. "Априлско въстани"№1, бл.45"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
43	СС-90/08.09.2016	"гр.Кюстендил, ул."Цар Освободител"№233, бл.147	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
44	СС-91/19.09.2016	"гр.Кюстендил, жк."Бузлуджа", бл.105, бл.107 и бл.108	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
45	СС-92/05.10.2016	"гр.Кюстендил, ул. "Людмил Янков" №31, вх.А,Б,В и Г"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
46	СС-93/29.09.2016	"Цар Освободител" №241 и №243	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
47	СС-94/28.09.2016	"Гранички път"8, блок 1 и блок 2	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
48	СС-95/13.09.2016	"гр. Кюстендил, ул. "Цар Освободител"№192	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
49	СС-96/07.10.2016	"СС Осогово - жк. Осогово, бл.54 и 55 (А и Б), гр. Кюстендил	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
50	СС-97/28.09.2016	"гр.Кюстендил, кв."Запад" блок 105	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
51	СС-98/28.09.2016	"гр.Кюстендил, кв."Запад", блок 102	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
52	СС-99/05.10.2016	"гр.Кюстендил, кв."Запад",блок 95"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
53	СС-100/13.10.2016	"гр. Кюстендил, кв. "Запад", блок 59, вход А и Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
54	СС-101/19.10.2016	"Христо Ботев 14,16,18,20,22"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

55	СС-102/10.10.2016	"ABC -37"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
56	СС-103/28.09.2016	"ГЛАДСТОН"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
57	СС-104/10.10.2016	"гр.Кюстендил, общ.Кюстендил, ул."Антим I" №10, бл.130	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
58	СС-105/19.10.2016	"гр.Кюстендил, ул."Демокрация 20, вх.А и вх.Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
59	СС-106/19.10.2016	" гр. Кюстендил, кв."Запад" бл.64, вх.А, бл.65, вх.Б, бл.66, вх.В"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
60	СС-107/07.10.2016	"гр. Кюстендил, жк. "Герена", блок 185	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
61	СС-108/07.10.2016	"гр. Кюстендил, ул. "Цар Симеон I", №46"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
62	СС-109/13.10.2016	"гр. Кюстендил, кв. "Запад" №70-71, блок №70 и блок №71"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
63	СС-110/07.10.2016	"гр. Кюстендил, кв. "Запад" №68-69.блок №68 и блок №69"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
64	СС-111/13.10.2016	"Демокрация 1, вход А и вход Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
65	СС-112/13.10.2016	"гр. Кюстендил, жк."Осогово" бл.56, бл.58"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
66	СС-113/20.10.2016	"Хаджи Димитър 38/40"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
67	СС-114/11.10.2016	гр.Кюстендил, жк. „Румена Войвода“ блок №20, блок №21, блок №22, блок №23 и блок №24”	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
68	СС-115/25.10.2016	жк. „ Христо Ботев 45“, гр. Кюстендил, ул. „Христо Ботев“ №43 и №45”	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
69	СС-116/27.10.2016	гр.Кюстендил, общ.Кюстендил, бул."Македония" №6 и №8	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
70	СС-117/03.11.2016	гр.Кюстендил, ул. "Христо Ботев"№23 и №25, блокове 109 и 109 А, входове А и Б, както и ул. "Цар Симеон I "№55, бл.110	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
71	СС-118/31.10.2016	"РОДИНА"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
72	СС-119/31.10.2016	"гр.Кюстендил, кв. "Герена" блок 152	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
73	СС-120/24.10.2016	БУЛ.БЪЛГАРИЯ 53, ВХО А И ВХОД Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
74	СС-121/02.11.2016	"ГЕРЕНА 154"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
75	СС-122/02.11.2016	"ГЕРЕНА 153"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
76	СС-123/25.10.2016	ЖСК Плажа, бл.ЕП-2, кв.25, гр. Кюстендил, ул. „Дондуков 53	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

77	СС-124/25.10.2016	"БЛОК БНБ"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
78	СС-125/16.11.2016	"ДЗС-62, ГР.КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "ХАДЖИ ДИМИТЪР" №50, ВХ.А"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
79	СС-126/29.11.2016	"ПРЕСЛАВ"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
80	СС-127/24.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" №8"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
81	СС-128/08.11.2016	"Ангел Кънчев" №5, бл.15	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
82	СС-129/30.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, КВ. "ГЕРЕНА" БЛ.159	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
83	СС-130/24.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ШЕСТИ СЕПТЕМВРИ" №8, ВХ.А И Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
84	СС-131/30.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" №240,242,244,246,248"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
85	СС-132/30.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, КВ. ГЕРЕНА, УЛ."АСЕН СУИЧМЕЗОВ" БЛ.171.172.173"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
86	СС-133/29.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" №51, БЛОК 13-ОСОГОВО"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
87	СС-134/24.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ, ЖК. "ГЕРЕНА" БЛ.158"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
88	СС-135/30.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК."РУМЕНА ВОЙВОДА" БЛ.8 И БЛ.9"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
89	СС-136/30.11.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК."РУМЕНА ВОЙВОДА" БЛ.7	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
90	СС-137/16.11.2016	"БУЛ. "БЪЛГАРИЯ" №59, БЛОК 11, ГР.КЮСТЕНДИЛ	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
91	СС-138/29.11.2016	"АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ 14"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
92	СС-139/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК. ГЕРЕНА, БЛ.160"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
93	СС-140/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ДЕМОКРАЦИЯ" №13, БЛОК №16, ВХ.А И ВХ.Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
94	СС-141/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ТРИ КЛАДЕНЦИ" №12"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
95	СС-142/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ШЕСТИ СЕПТЕМВРИ" №13, БЛ.22"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
96	СС-143/23.12.2016	"БЛОК 23. ПЛ."ПЪРВИ МАЙ", ГР. КЮСТЕНДИЛ"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
97	СС-144/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, КВ. ВЪТЕШЕВО, УЛ."ВАСИЛ ПЕТЛЕШКОВ" №17 И №19\$	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
98	СС-145/15.12.2016	"СЪСЕДИ 109 И 110 БЛОК"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

99	СС-146/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."СПАРТАК" №23"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
100	СС-147/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."НЕОФИТ РИЛСКИ" №6. №8 И №14, БЛ.24, ВХ.А И ВХ.Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
101	СС-148/16.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК."ГЕРЕНА" БЛ.162"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
102	СС-149/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК. ГЕРЕНА, БЛ.161"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
103	СС-150/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ.ЮСТИНИЯН №2А И 2Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
104	СС-151/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК. ГЕРЕНА №163-166, БЛОК 163, БЛОК164, БЛОК 165 И БЛОК 166"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
105	СС-152/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."РИЛА" №15 и №15А	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
106	СС-153/23.12.2016	"ГР.КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ГОРОЦВЕТНА" №50-52, БЛ.9, ВХ.А И Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
107	СС-155/28.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ШЕСТИ СЕПТЕМВРИ" №9, БЛОК №21"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
108	СС-156/05.01.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, БУЛ. "БЪЛГАРИЯ" №61, БЛОК №10"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
109	СС-157/28.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."КАЛОСИЯ" №2"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
110	СС-158/28.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" №4"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
111	СС-159/28.12.2016	"ГЕРЕНА 155"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
112	СС-160/13.01.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."СПАСОВИЦА" №2,4,6,8,10"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
113	СС-161/12.01.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ПЕТЪР БЕРОН" №16"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
114	СС-162/07.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" №4, БЛ.46"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
115	СС-163/15.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ТРАЙКО КИТАНЧЕВ" №8"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
116	СС-164/25.01.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР БОРИС І" №40, ВХОД "А" И ВХОД "Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
117	СС-166/07.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."СВЕТИ ГЕОРГИ" №9"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
118	СС-167/08.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК. ГЕРЕНА" БЛ.190"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
119	СС-168/08.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, РУМЕНА ВОЙВОДА, БЛ.1, 2 И 3"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
120	СС-169/21.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ХАДЖИ ЙОАКИМ" №20"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

121	СС-170/08.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. КОЗЛОДУЙ №1"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
122	СС-171/06.03.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "ДИМИТЪР ГРЪНЧАРОВ" №7"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
123	СС-172/13.03.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "БАНЩИЦА" №3 И №5"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
124	СС-173/04.04.2017	"ЖСК "ВЕЛБЪЖД", УЛ. "СОФРОНИЙ" БЛ.11, ГР. КЮСТЕНДИЛ"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
125	СС-175/10.05.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, КВ. "ГЕРЕНА" №188, БЛОК 188"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
126	СС-174/02.06.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, ЖК. "ГЕРЕНА" №189"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
127	СС-177/18.05.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, КВ. "ГЕРЕНА" №187, БЛОК 187"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
128	СС-178/14.06.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" №62, БЛОК 9"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
129	СС-179/05.07.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ" №6, ВХ.А И Б"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"
130	СС-181/18.07.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "ДОНДУКОВ" №55, БЛ.7"	Участие в проект "НПЕЕМЖС"

Готовността на Община Кюстендил за реализация на проекти финансирани от фондовете на ЕС в следващ програмен период е показана в следващата таблица с регистрирани сдружения на собственици в МЖС:

№ по ред	Регистрационен номер	Наименование	Предмет на дейност
1	СС-РР-1/10.02.2016	"Кокиче-гр.Кюстендил, ул."Райна Цанева" №4"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
2	СС-РР-2/08.02.2016	"България 2016"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
3	СС-РР-3/11.02.2016	"гр.Кюстендил, ул."Цар Освободител" №328, бл.121"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
4	СС-РР-4/16.02.2016	"Климент Охридски №5"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
5	СС-РР-6/23.02.2016	"България 19"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
6	СС-РР-7/23.02.2016	"Кюстендил, ул."Велбъжд" №1"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
7	СС-РР-8/02.03.2016	"гр.Кюстендил, ул."Патриарх Евтимий" №3"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
8	СС-РР-9/16.03.2016	"гр. Кюстендил, бул."България" №6, бл.39"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

9	СС-РР-11/24.03.2016	"Батенберг"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
10	СС-РР-12/18.03.2016	"гр. Кюстендил, ул."Александър Димитров" №41, бл.48"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
11	СС-РР-13/28.03.2016 СС-РР-13/31.07.2018	"гр. Кюстендил, ул."Антим 1" №34"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
12	СС-РР-14/28.03.2016	"Калоян 8"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
13	СС-РР-15/30.03.2016	"гр.Кюстендил,ул."Патриарх Евтимий" №4	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
14	СС-РР-16/30.03.2016	"Кюстендил, ул."Хаджи Йоаким" №7,бл.40 - Осогово"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
15	СС-РР-18/07.04.2016	"гр. Кюстендил, ул.Цар Освободител" №326, бл.120"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
16	СС-РР-20/18.04.2016	"Кюстендил, ул.Априлско въстание №3,бл.44, вх.А, вх.Б, вх.В"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
17	СС-РР-21/19.04.2016	"гр. Кюстендил, кв."Герена", бл.168, 169, 170"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
18	СС-РР-22/26.04.2016	"гр. Кюстедил, ул.Гладстон"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
19	СС-РР-24/26.04.2016	"гр. Кюстендил, ул.Цар Освободител" №49, бл.14"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
20	СС-РР-25/16.05.2016	"Места 24"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
21	СС-РР-26/09.06.2016	"Запад" бл.76"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
22	СС-РР-27/09.06.2016	"Запад" бл.77"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
23	СС-РР-28/07.06.2016	"ул. "Цар Освободител" №7, бл.38"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
24	СС-РР-30/07.06.2016	"ул. "Александър Батенберг" -22"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
25	СС-РР-31/07.06.2016	"ул. "Александър Батенберг" №24"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
26	СС-РР-32/22.06.2016	"гр. Кюстендил, ул. "Ивайло" №11-13"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
27	СС-РР-33/30.06.2016	"гр. Кюстендил, ул. "Стефан Караджа №7"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
28	СС-РР-34/12.07.2016	"гр. Кюстендил, ул. "Цар Освободител" №54-Драган Цветков"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
29	СС-РР -36/25.07.2016	"гр. Кюстендил, ул."Александър Димитров" №43, бл.49"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
30	СС-РР-38/22.07.2016	" гр. Кюстендил, ул. "Александър Димитров №45"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

31	СС-РР-39/29.07.2016	" гр. Кюстендил, ул. "6 септември" №2 ,бл.35"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
32	СС-РР -40/09.08.2016	"БУЗЛУДЖА 100"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
33	СС-РР-41	ГР.КЮСТЕНДИЛ, УЛ."АНТИМ I I А	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
34	СС-РР-42/11.08.2016	" гр. Кюстендил, ул. "Цар Освободител - блок 149"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
35	СС-РР-44/16.08.2016	" гр. Кюстендил, ул. "Цар Освободител" №7, бл.36"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
36	СС-РР-45/25.08.2016	"ГЕРЕНА 186"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
37	СС-РР-46/12.09.2016	"ГЕРЕНА 184 Кюстендил"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
38	СС-РР-47/05.10.2016	"ЗДРАВЕЦ"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
39	СС-РР-48/05.10.2016	гр.Кюстендил, ул. "Гороцветна 49, вх.А и вх.Б - Здравец"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
40	СС-РР-49/28.09.2016	"гр.КЮСТЕНДИЛ, ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ДВАДЕСЕТИ АПРИЛ" №6	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
41	СС-РР-50/05.10.2016	"БЪЛГАРИЯ № 44"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
42	СС-РР-51/ 28.09.2016	"ДЕМОКРАЦИЯ 57"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
43	СС-РР-53/13.10.2016	"Бузлуджа" 77 - Кюстендил"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
44	СС-РР-54/13.10.2016	"ВЕЛБЪЖД"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
45	СС-РР-55/21.10.2016	ГР.КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ОСОГОВО" №21-23	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
46	СС-РР-56/29.11.2016	"ЖСК"ВОЛАН", ГР. КЮСТЕНДИЛ, ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" №14"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
47	СС-РР-58/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ЦАР СИМЕОН I" №48"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
48	СС-РР-59/15.12.2016	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."ПАНАЙОТ ХИТОВ" №1"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
49	СС-РР-62/17.01.2017	"ЮСТ - 12"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
50	СС-РР-66/24.01.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ."Г. СТАМАТОВ" №6"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
51	СС-РР-67/13.02.2017	"ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. "РАКОВСКИ" №84"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020

52	СС-РР-68/07.02.2017	"ЖИЛИЩНА КООПЕРАЦИЯ - РАКЛА №28"	ОП "Региони в растеж" 2014-2020
53	СС-РР-74/02.06.2017	"УЛ. "ХАН АСПАРУХ" №20, БЛ.101А И УЛ."ВЕСЛЕЦ" №6, БЛ.101Б, ГР. КЮСТЕНДИЛ	ОП "Региони в растеж" 2014-2020

4.8 Екология и управление на отпадъците

4.8.1 Екология

Качеството на въздуха в Община Кюстендил е в рамките на допустимите норми. Основен замърсител е автомобилния транспорт и битовото отопление с въглища и промишлен газбол. Положително влияние в последните години оказва развитието на газоразпределителната мрежа ниско налягане и присъединяването към нея на общински, битови и промишлени консуматори. На територията на общината няма промишлено замърсяване на въздуха. Не са констатирани замърсявания на речните води от битови и промишлени замърсители.

4.8.2 Управление на отпадъците

Към настоящия момент Община Кюстендил изпълнява рекултивиране на сметището за твърди битови отпадъци (ТБО). За депониране на ТБО отпадъците се транспортират и депонират в сметище за ТБО на Община Перник.

С цел осъществяване на разделно събиране на рециклируемите битови отпадъци, Община Кюстендил има сключен договор с „ЕКО Булпак“.

4.9 Характеристики на енергийното потребление.

Електроснабдяването на територията на Община Кюстендил се извършва изцяло от ЧЕЗ Електро ЕАД. Територията на общината е със 100 % изградена електропреносна мрежа средно и ниско напрежение и няма населени места до които да не се доставя електрическа енергия.

На територията на гр. Кюстендил е изпълнена газопреносна мрежа, като лицензиант на територията е „Овергаз“ АД, чрез „Велбъжд газ“ АД. Газифицирани са големите стопански потребители, голяма част от общинските сгради (училища, детски градини, административни сгради), както и около 1200 битови потребители. В многофамилните сгради на територията на гр. Кюстендил, разположени в близост до основните трасета на газоразпределителната мрежа ниско налягане, са изпълнени общосградни газови инсталации с възможност за присъединяване на всички имоти в сградите. Към момента този потенциал е усвоен на около 11 – 15 %.

Освен електричество и природен газ в преобладаващата част от жилищните сгради в Община Кюстендил се използват дърва за отопление и в много редки случаи – пелетизирана дървесина. В единични случаи се използват въглища за отопление.

Към момента в Община Кюстендил не е налична статистическа база данни относно използваните горива и електроенергия за отопление, на база на която да бъде направен прецизен анализ. Именно това е една от мерките, които общината следва да приложи в следващи периоди, като първа стъпка към осигуряване на възможности за коректен анализ на енергопотреблението по групи потребители и реалните резултати от прилаганите мерки и програми за повишаване на енергийната ефективност.

5. Политика в областта на енергийната ефективност

Политиката по енергийна ефективност в Община Кюстендил е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложили в Общинския план за развитие за периода 2014 – 2020 г., както и в други стратегически документи в областта на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност.

Общинската програма за енергийна ефективност има за цел чрез система от дейности и мерки на общинско ниво да се насърчи енергийната ефективност, като основен фактор за повишаване конкурентоспособността на местната икономика, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда. С общинската програма по енергийна ефективност се цели:

- ✓ намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики;
- ✓ ефективно използване на енергийните ресурси за отопление, охлаждане, вентилация и битова

гореща вода, чрез въвеждане на отоплителни системи с висока ефективност;

- ✓ замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по – висока;
- ✓ изграждане/ монтаж на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници

(предмет на отделна програма);

✓ модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението;

- ✓ подобряване на енергийната ефективност при системите за уличното осветление;
- ✓ опазване на околната среда посредством намаляване на генерираните емисии парникови газове;
- ✓ намаляване на бюджетните разходи за енергия и горива и създаване на възможност за

реинвестиране на икономии в последващи проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Постигането на заложените в настоящата Програма за енергийна ефективност цели е свързано с:

✓ извършване на обследвания за актуалните нива на енергопотребление в сградния фонд и в системите за улично осветление;

✓ инвестиране на средства за реализация на предписаните, в обследванията, енергоспестяващи мерки;

✓ извършване на последващи обследвания, след изпълнение на мерките и оценка на постигнатите енергийни спестявания с цел снабдяване на Общината с удостоверения за енергийни спестявания, които съгласно сега действащия ЗЕЕ представляват търгуеми финансови инструменти и могат да бъдат продадени, а в резултат от това Общината може да си възвърне направените в тези мерки инвестиции ако не изцяло, то поне частично.

В края на 2016 г. приключи и периода на действие на индивидуалните цели за енергийни спестявания на общинските и областните администрации в качеството им на задължени лица по силата на ЗЕЕ от 14.11.2008 г., въвеждащ в българското законодателство разпоредбите на Директива 2006/32/ЕО относно енергийната ефективност при крайното потребление на енергия и предоставянето на енергийни услуги, отменен с влезлия в сила на 15.05.2015 г. нов ЗЕЕ.

До края на м. март 2017 г., общините, в качеството си на задължени лица по смисъла на вече отменения ЗЕЕ, отчетоха изпълнението на възложените им за изпълнение от държавата индивидуални индикативни цели за енергийни спестявания, които трябваше да бъдат реализирани до 31.12.2016 г.

В качеството си на задължени лица, общините, както и органите на държавна власт, бяха длъжни да изготвят и изпълняват **планове за действие по енергийна ефективност с фиксирани цели за енергийни спестявания и крайни срокове за реализацията на тези цели**. Тъй като по настоящия ЗЕЕ, общините вече не са задължени лица и не са отговорни за изпълнението на националната задължителна цел енергийни спестявания на Република България, стратегическите документи, които са длъжни да изготвят общините, в качеството си на собственици на сгради с разгъната застроена площ над 250 кв.м. и на улично осветление, носят наименованието **програми по енергийна ефективност и имат за цел да очертаят основните стратегически приоритети на дадена община в областта потреблението на енергия и енергийната ефективност, както и възможните варианти за намиране и осигуряване на финансиране на изпълнението на отделни видове дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност**.

Общината е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения, свързани с това и в границите на своите компетенции да налага на инвеститорите изпълнения на мерки с подобен характер. Основни инструменти за това могат да бъдат:

- ✓ одобряване на устройствени планове;
- ✓ използване на екологично съобразени технологии;
- ✓ насърчаване на частната инициатива, свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия.

Тук действията могат да бъдат насочени в посока на оказване на влияние върху крайните потребители на енергия – промишлени предприятия, търговски обекти, домакинства, чрез провеждане на информационни кампании по енергийна ефективност и предоставяне на стимули за

намаляване на потреблението на енергия, както и изпълнение на съвместни дейности със задължените лица – търговци с енергия.

Неразделна част от политиката на Община Кюстендил в областта на енергийната ефективност е съобразяването на инвестиционните намерения на Общината с **Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия за периода 2015 – 2020 година.**

Националната дефиниция за СБНПЕ е разработена в Техническият университет – София, където беше извършено симулационно изследване с последващ технико-икономически анализ. Анализът включва изчисляване на оптимални разходи (**cost-optimal**). Технико-икономическият анализ идентифицира потенциални ограничения и съответни решения по отношение на технически, икономически, нормативни и управленчески аспекти в контекста на изискването на Директива 2010/31/ЕС за ефективност на разходите и в съответствие със сравнителната методологична рамка за изчисляване равнищата на оптимални разходи, във връзка с минималните национални изисквания на енергийните характеристики на сградите и сградните компоненти.

Националната дефиниция за сгради с близко до нулево потребление на енергия в Република България е определена в съответствие с основните принципи за правилната формулировка на определението, изведени на европейско ниво, и е съобразена с неговите характеристики за ясно определени цели и условия, за техническа и финансова осъществимост, за гъвкавост и приспособимост към местните климатични условия, за насърчаване на иновативни технологии и др. (*Principles for nearly Zero-Energy Buildings - Published in 2011 by Buildings Performance Institute Europe*). За формулиране на национална дефиниция за сгради с близко до нулево потребление на енергия в Република България са използвани следните изходни предпоставки:

- ✓ дефиницията и изискванията на Директива 2010/31/ЕС;
- ✓ особеностите на съществуващата национална нормативна база за оценка на енергийните характеристики на сградите;
- ✓ специфичните икономически и социални условия в България;
- ✓ отчитане влиянието на местните географски, климатични и сеизмични условия и въздействия.

Легалната българска дефиниция за сграда с потребление на енергия близко до нулево е дадена в Закон за енергийната ефективност (§1, т. 28 Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ) и е както следва:

"Сграда с близко до нулево потребление на енергия" е сграда, която отговаря едновременно на следните условия:

а) енергопотреблението на сградата, определено като първична енергия, отговаря на **клас А** от скалата на класовете на енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от **55 на сто** от потребената (доставената) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди и осветление е **енергия от възобновяеми източници**, разположени на място на ниво сграда или в близост до сградата.

Съответствието с изискването за енергийна ефективност се определя по интегрирания показател – специфичен годишен разход на първична енергия, в kWh/m², където „m²“ е общата кондиционирана площ на сградата

За реализиране на националния план за СБНПЕ наред със значимите необходими инвестиции не трябва да се забравя и актуалната необходимост от професионални знания, умения и творчески подход към търсенето на решения. Постигането на изискванията на националната дефиниция не може еднозначно и за всички възможни случаи да се осъществи просто чрез комбиниране на единични енергоспестяващи мерки. Без творчески интегриран подход на екипи от архитекти, инженери, строители, консултанти за съчетаване на съвременни енергоефективни форми на сградите със съвременни строителни материали, продукти и технологии, трудно ще може да бъде осигурена необходимата база за изпълнение на изискванията за СБНПЕ. Очаква се изпълнението на националния план за СБНПЕ да допринесе спестяване на **крайна енергия** от **23,10 ktoe (267,70 GWh)**, на **46,20 ktoe (535,40 GWh) първична енергия**, което представлява 10,04 % от националната цел за енергоспестяване за 2020 г. без търговците на енергия.

Предвид размера на националната цел за енергоспестяване, както и на база на планираното намаление на емисиите парникови газове на територията на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година, планираният резултат за енергийни спестявания, посредством реализация на проекти за сгради с близко до нулево потребление на енергия следва да бъде в рамките на 5,00 % от общо постигнатите спестявания. Тази цел е реалистична и постижима посредством изложените в настоящата Програма източници на финансиране в следващия програмен период на ЕС от 2021 до 2027 година, както и на база на останалите възможни финансови инструменти изложени в Програмата.

6. Реализирани проекти за повишаване на енергийната ефективност в Община Кюстендил.

В следващата таблица са показани резултатите от изпълнението на пакети от ЕСМ в следствие на изпълнени обследвания за енергийна ефективност на сгради, собственост на Община Кюстендил:

Сгради в Община Кюстендил с комплексно изпълнени пакети от мерки за ЕСМ и с изпълнена оценка на постигнатите енергийни спестявания									
№ по ред	Сграда	Адрес	РЗП, m ²	Въвеждане в експлоатация след изпълнение на пакет от ЕСМ	Клас на енергопотребление преди изпълнение на ЕСМ	Клас на енергопотребление след изпълнение на ЕСМ	Икономия на потребна енергия годишно, kWh	Икономия на първична енергия годишно, kWh	Икономия на емисии CO ₂ годишно, t
1	ОУ „Иван Вазов“	ул. «София» № 6, гр. Кюстендил	1280,00	04.12.2013 г.	G	C	338547	372537	68,43
2	Детска градина "Еделвайс" - филиал, ул. "Г. Бенковски" 10	гр. Кюстендил, ул. "Г. Бенковски" 10	1935,00	04.12.2013 г.	F	C	496921	553596	97,96
3	Детска градина "Еделвайс" - филиал, ул. "Спартак" 27	ул. "Спартак" 27, гр. Кюстендил	1032,00	04.12.2013 г.	F	C	223590	262574	50,56
4	Детска градина "Мечта" - кв. "Изток"	гр. Кюстендил, кв. "Изток"	1910,00	04.12.2013 г.	F	C	441716	495819	92,45
5	Детска градина "Първи юни"	гр. Кюстендил, кв. "Запад"	2980,00	04.12.2013 г.	G	C	717730	835570	159,94
6	Детска градина "Зорница"	ул. „Проф. Георги Паскалев“ № 13, гр. Кюстендил	2320,26	14.02.2018 г.	F	C	378251	499908	103,63
7	ОУ "Даскал Димитрий"	бул. "Княз Ал. Дондуков – Корсаков" № 43	6221,00	14.02.2018 г.	D	B	616534	689145	128,10

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

8	ПМГ „Проф. Емануил Иванов“, гр. Кюстендил	ул. „Проф. Георги Паскалев“ № 11	9846,00	04.04.2018 г.	Е	В	630340	766332	151,02
9	Общи показатели		27524,26				3843629	4475480	852,10

В част от сградите на Община Кюстендил са изпълнявани ЕСМ без да е било изпълнено енергийно обследване. В следващата таблица са показани изпълнените ЕСМ и ефекта от тях в обекти общинска собственост без изпълнено обследване:

Сгради в Община Кюстендил без изпълнено повторно обследване за енергийна ефективност с изпълнени пакети и/или частични ЕСМ							
№ по ред	Сграда	Адрес	РЗП, m2	Изпълнени ЕСМ	Икономия на потребна енергия годишно, kWh	Икономия на първична енергия годишно, kWh	Икономия на емисии CO 2 годишно, t
1	Гимназия "Неофит Рилски"	ул. "Цар Освободител" № 2	6910,00	Подмяна на дограмата на сградата	22018	24220	5,06
2	ОУ Св. Св. Кирил и Методий"	гр. Кюстендил; ул. "Гладстон" № 2	8955,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Подмяна осветителни тела Подмяна ВОИ	373860	411246	75,52
3	V ОУ "Христо Ботев	ул. "Спартак" № 21	3178,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Подмяна осветителни тела Подмяна ВОИ	306945	598543	75,52
4	IV ОУ "Иван Вазов"	ул. "София" № 6	1280,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Подмяна осветителни тела Изграждане на ВОИ Газификация	235940	306722	71,63
5	ДГ "Мечта"	ул. "Бузлуджа" № 91	1676,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Изграждане на ВОИ Газификация	19530	25389	3,95
6	ДГ "Мечта"	кв. "Изток", филиал	1910,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Подмяна осветителни тела Изграждане на ВОИ Газификация	586730	762749	137,67
7	ДГ "Слънце"	ул. "Цар Симеон" № 84	1204,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата	66030	72633	13,34

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

8	ДГ "Слънце"	ул. "11 Август" - филиал	934,00	1 -Топлоизолация по фасадите на сградата; 2 -Топлоизолация по покрива на сградата 3 -Подмяна на дограмата на сградата	75440	82984	20,47
9	ДГ "Здравец"	ул. "Велбъжд" № 7 - филиал	842,00	Подмяна на дограмата на сградата	3000	3300	2,46
10	ДГ "Славейче"	ул. "Гладстон"	828,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата	40460	44506	8,17
11	ДГ "Еделвайс"	ул. "Георги Бенковски" № 10	1935,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Основен ремонт на ВОИ	86240	94864	24,78
12	ДГ "Еделвайс"	ул. Спартак - филиал	991,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Основен ремонт на ВОИ	82140	90354	19,73
13	ДГ "1 Май"	ул. "Места" № 7 А	2686,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Подмяна на дограмата на сградата	2000	2200	1,64
14	Поликлиника	ул. Яворов 4-6	6584,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Основен ремонт на ВОИ Солана инсталация БГВ	101890	112079	26,35
15	Поликлиника	кв. "Запад"	326,00	Топлоизолация по фасадите на сградата; Топлоизолация по покрива на сградата Подмяна на дограмата на сградата Изграждане на ВОИ Газификация	6300	6930	5,16
16	Общи показатели		40239		2008523	2638719	491

Община Кюстендил работи активно по всички програми осигуряващи финансиране за енергоефективно саниране на сгради частна собственост, а именно: НПЕЕМЖС и ОП Региони в растеж 2013 – 2020 година. В периода 2015 до 2018 година, на територията на гр. Кюстендил са изпълнени проекти за енергоефективно саниране на многофамилни жилищни сгради, както следва:

Сгради в Община Кюстендил с комплексно изпълнени пакети от мерки за ЕСМ без изпълнена оценка на постигнатите енергийни спестявания									
№ по ред	Сграда	Адрес	РЗП, m2	Въвеждане в експлоатация след изпълнение на пакет от ЕСМ	Клас на енергопотребление преди изпълнение на ЕСМ	Прогнозен клас на енергопотребление след изпълнение на ЕСМ	Планирана икономия на потребна енергия годишно, kWh	Планирана икономия на първична енергия годишно, kWh	Планирана икономия на емисии CO 2 годишно, t
1	Многофамилна жилищна сграда	ул. „Александър Димитров“ № 41, блок 48, гр. Кюстендил	3135,76	2018 г.	E	C	265046	444522	80,08
2	Многофамилна жилищна сграда	ул. „Уилям Гладстон“ № 21, блок 43, гр. Кюстендил	3575,71	2018 г.	F	C	309178	591198	142,99
3	Многофамилна жилищна сграда	ул. „Климент Охридски“ № 5, гр. Кюстендил	4038,08	2018 г.	E	C	196497	347613	80,50
4	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“ № 326, блок 120 гр. Кюстендил	3575,71	2018 г.	F	C	556306	680244	153,31
5	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“ № 328, блок 121 гр. Кюстендил	3575,71	2018 г.	F	C	485723	597342	67,40
6	Многофамилна жилищна сграда	кв. "Запад", блок 92	2646,38	2018 г.	E	C	223011	371312	81,78
7	Многофамилна жилищна сграда	кв. "Запад", блок 93 А	2074,28	2018 г.	E	C	134609	218404	46,98
8	Многофамилна жилищна сграда	ул. "Цар Петър" 11, блок 7	6012,87	2018 г.	E	C	570193	838458	140,48
9	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Бузлуджа“ Блок 85	8081,24	2018 г.	F	C	505453	1234621	314,21
10	Многофамилна жилищна сграда	ул. "Александър Димитров" № 27	4125,73	2018 г.	G	C	587407	1030850	211,46
11	Многофамилна жилищна сграда	ул. „Цар Освободител“ блок 1 А	4346,46	2018 г.	E	C	326947	519828	124,91
12	Многофамилна жилищна сграда	кв. „Запад“, блок 82 и 83	5292,76	2018 г.	E	C	422629	695084	133,67
13	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Македония“, 12, Блок 51	11561,76	2018 г.	G	C	1020438	2785687	743,85
14	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Георги С. Раковски“, 22, Блок 4	6982,74	2018 г.	E	C	529990	1135133	262,06
15	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, 276, Блок 34	5240,70	2018 г.	G	C	581657	1530244	197,48
16	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Бузлуджа“ Блок 96	10336,20	2018 г.	E	C	516964	2290868	287,90
17	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Бузлуджа“ Блок 95	10336,20	2018 г.	F	C	956521	1877372	427,02
18	Многофамилна жилищна сграда	кв. „Румена Войвода“ Блок 40 А, 41, 41 А, 42	5956,45	2018 г.	F	C	698997	1119054	190,94
19	Многофамилна жилищна сграда	ул. Антим I, бл. 131, ул. Цариградска бл. 132, бл. 133	7398,42	2018 г.	F	C	752349	1280424	246,69
20	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Герена“, блок № 157	1792,06	2018 г.	F	C	175775	304170	62,68
21	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Герена“, блок № 156	4251,98	2018 г.	E	C	332532	602069	129,38

Програма за Енергийна Ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 година.

22	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 91	2105,77	2018 г.	F	C	236876	406459	83,67
23	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 89, 90	7561,61	2018 г.	F	C	672477	1184133	236,99
24	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 78, 79, 80	7939,14	2018 г.	F	C	740139	1301375	264,36
25	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 86	4275,60	2018 г.	E	C	316666	565188	110,30
26	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 85	4275,60	2018 г.	E	C	294833	531959	106,06
27	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, блок № 84	6380,26	2018 г.	E	C	405403	702374	138,83
28	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, блок № 114	4447,96	2018 г.	F	C	420468	696682	135,55
29	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, блок № 113	5903,23	2018 г.	E	C	375849	664883	133,83
30	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, блок № 112	3960,15	2018 г.	E	C	355001	588257	115,84
31	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, блок № 111	3456,96	2018 г.	F	C	312113	527884	96,25
32	Многофамилна жилищна сграда	кв. "Румена Войвода" Блок № 5	3951,86	2018 г.	E	C	372574	534454	94,83
33	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Георги С. Раковски“, 24, блок 3	6982,74	2018 г.	E	C	415683	941979	227,94
34	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Георги С. Раковски“ 42	6971,47	2018 г.	F	C	636960	1418276	334,54
35	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Цар Освободител“, 270, блок 33	5240,70	2018 г.	E	C	412896	639525	117,40
36	Многофамилна жилищна сграда	ЖК „Запад“, Блок 44, 45, 46, 47, 48	16880,60	2018 г.	E	C	1673875	2342594	383,45
37	Многофамилна жилищна сграда	ул. "Добрич" № 1, кв. „Запад“	5304,80	2018 г.	E	C	424064	694512	131,62
38	Многофамилна жилищна сграда	кв. „Румена Войвода“, блок 46 и 47	5315,32	2018 г.	F	C	499667	784724	124,98
39	Многофамилна жилищна сграда	кв. „Бузлуджа“, ул. „Овощарска“ 5	5360,59	2018 г.	E	C	248657	506525	108,36
40	Многофамилна жилищна сграда	ул. „Цар Петър“ № 13	6012,87	2018 г.	F	C	1023383	1322128	251,70
41	Многофамилна жилищна сграда	бул. „Георги С. Раковски“, 6, блок 5	6982,74	2018 г.	E	C	566736	858024	133,56
42	Административна сграда на ОД на МВР	гр. Кюстендил, бул. "Цар Освободител" № 12	7447,22	2019 г.	C	B	837464	1271948	260,00
43	Сграда на общинска администрация на Община Кюстендил	пл. "Велбъжд" № 1, гр. Кюстендил	4506,00	2019 г.	C	B	564914	803414	174,96
Общи показатели			245600,39				21954920	39781794	7890,79

Съгласно „Поименен списък на задължените лица по чл. 10, ал. 1, т. 2 от отменения Закон за енергийна ефективност“, кумулативната индивидуална цел за енергийни спестявания на Община Кюстендил, към 2016 година възлиза на 2,27 GWh. На база на представената по – горе информация относно реализираните проекти, за въвеждане на енергоспесяващи мерки в сградния фонд, Община Кюстендил е преизпълнила индивидуалната си цел. Размерът на индивидуалните

цели по периоди и на изпълнението им към 31.03.2018 година са показани в долната таблица:

Задължено лице	Индивидуална цел за енергийни спестявания до 2013 година	Индивидуална цел за енергийни спестявания до 2016 година	Изпълнение на индивидуалната цел за енергийни спестявания към 31.03.2018 година	
			GWh	%
-	GWh	GWh	GWh	%
Община Кюстендил	0,76	1,51	27,807	1224,98

7. Цели и обхват на програмата.

Основната цел на разработването на програмите за енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и проектите за тяхното изпълнение. Безспорно, намаляването на загубите от енергия е от приоритетно значение и със значителни ползи. Неприлагането на мерки за енергийна ефективност през последните години, амортизацията на малкото приложени такива и слабият контрол, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за потребление на горива и електрическа енергия. Предвид това, е наложително да се прилагат енергоефективни мерки не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на комфорта на потребителите на енергия.

Политиката на Община Кюстендил по отношение на ЕЕ се базира на общински „План за развитие на Община Кюстендил 2014 – 2020 г.“. Доколкото общинският план за развитие е с хоризонт до 2020 година, то настоящата програма има за цел да формира бъдещите планове и приоритети за развитие на общината в областта на енергийната ефективност в предстоящия нов програмен период за ЕС, а именно – 2021 до 2027 година. Към настоящия момент Община Кюстендил има следните цели:

- ✓ намаляване на бюджетните разходи за горива и енергия;
- ✓ подпомагане на жителите на общината за по – лесен достъп до информация и услуги свързани пряко с възможностите за финансиране на ЕСМ в частния сграден фонд;
- ✓ намаляване на замърсяването на околната среда и повишаване на качеството на атмосферния въздух посредством въвеждане на ЕСМ в сградния сектор за замяна на неекологични горива (въглища, брикети, дизелово гориво) с екологосъобразни енергоносители (природен газ, пелетизирана дървесина, ВИЕ);
- ✓ реализиране на инвестиционни проекти (ново строителство) при изпълнение на националната дефиниция за сгради с близко до нулево потребление на енергия;
- ✓ постигане на енергийни характеристики в съществуващи сгради общинска собственост, при изпълнение на проекти за енергоефективно саниране, удовлетворяващи изискванията на националната дефиниция за сгради с близко до нулево потребление на енергия;
- ✓ осигуряване на достъп до т. нар. енергийни услуги, както за сградния фонд общинска собственост, така и за местната икономика и населението;
- ✓ изграждане на нова енергоефективна инфраструктура (сгради и системи за улично осветление);
- ✓ реновиране на съществуваща инфраструктура с влошени енергийни характеристики, чрез въвеждане на иновативни ЕСМ, като: енергоспестяващо улично осветление, нови инсталации за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, автоматизирани системи за управление на енергопотреблението в сградния фонд;
- ✓ повишаване на културата на потребление на крайните потребители на енергия;
- ✓ извършване на обследване за енергийна ефективност на общинския сграден фонд в експлоатация, с разгъната площ над 250 кв. м;
- ✓ съдействие на гражданите на Община Кюстендил посредством разяснителни кампании, относно възможностите за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност в сградния сектор и ползите от изпълнение на енергийно обследване на едно и многофамилни жилищни сгради;
- ✓ съдействие на стопанските субекти работещи на територията на Община Кюстендил

посредством разяснителни кампании, относно възможностите за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност в промишления сектор и ползите от изпълнение на енергийно обследване на промишлени системи.

При разработването на Програмата за енергийна ефективност се прилага методът на приоритетните целеви групи, като се разглеждат нуждите на групи крайни потребители със сравним модел на потребление на енергия. Изборът на целеви групи се извършва след преценка на направените разходи за енергия в натурално и стойностно изражение, потенциала за реализиране на икономии, социалната значимост, нивото на комфорт, степента на влияние на структурите на администрацията, желанието на отделните структури към общината и др. Възможностите за реализиране на проекти за енергийна ефективност в Община Кюстендил се насочват в следните целеви групи:

- 1 – ва целева група – Общински сграден фонд;
- 2 – ра целева група – Жилищен (частен) сграден фонд;
- 3 – та целева група – Стопански субети в областта на производството и услугите;
- 4 – та целева група – Системи за улично и парково осветление.

В целева група – Общински сграден фонд най – ефективните енергоспестяващи мерки са:

- ✓ подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова PVC и алуминиева дограма със стъклопакет с нискоемисионно стъкло;
- ✓ топлоизолация на покриви;
- ✓ полагане на фасадна топлоизолация;
- ✓ повишаване ефективността на отоплителните инсталации и въвеждане на системи за автоматично регулиране и контрол;
- ✓ оползотворяване на енергия от възобновяеми източници (напр. за сградите с непрекъсната употреба, като детски градини, болници, социални домове и др.) е подходящо монтирането на термосоларни инсталации за топла вода.

В целева група жилищен (частен) сграден фонд най – ефективните енергоспестяващи мерки са свързани с подобряване на енергийните характеристики на сградите чрез:

- ✓ подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова PVC и алуминиева дограма със стъклопакет с нискоемисионно стъкло;
- ✓ топлоизолация на покриви;
- ✓ полагане на фасадна топлоизолация;
- ✓ присъединяване на домакинствата към газоразпределителната мрежа ниско налягане с използване на природен газ в системите за отопление, битово – горещо водоснабдяване и домакински нужди.

В целева стопански субети в областта на производството и услугите най – ефективните действия на местните власти могат да бъдат насочени към подпомагане на стопанските субекти при намиране на информация за възможностите за подпомагане на изпълнението на проекти за енергоспестяване, както в сградния фонд на производствени и търговски предприятия, така и за енергоефективно обновяване на производствените им мощности.

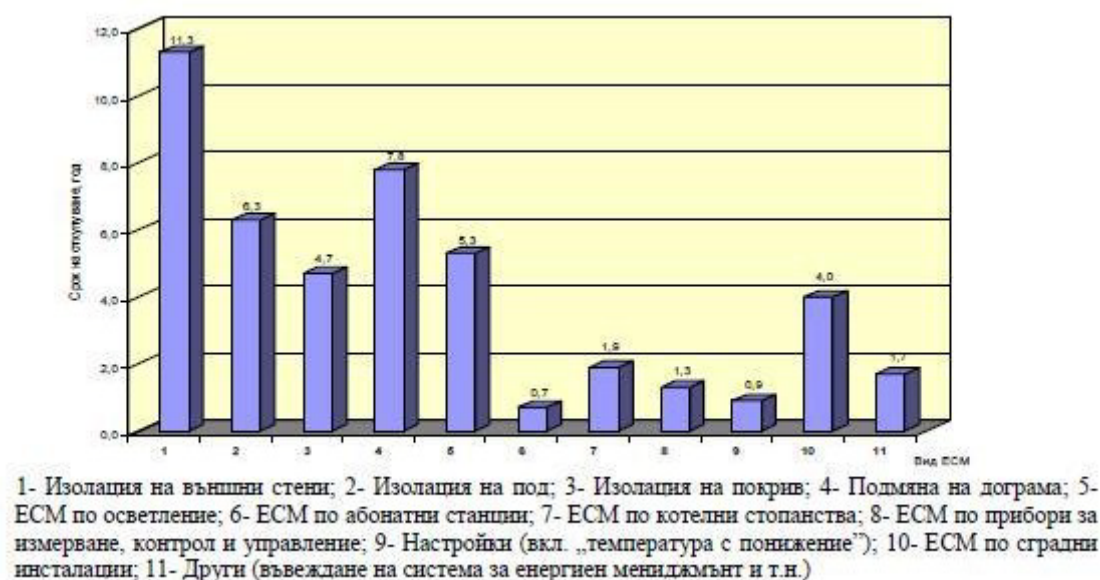
В целева група системи за улично и парково осветление най – ефективните действия на местните власти могат да бъдат насочени към:

- ✓ цялостно систематизиране на данните и създаване на актуална база данни за броя, типа, начина на хранване и управление на съществуващите системи за улично осветление на територията на Община Кюстендил;
- ✓ внедряване на интелигентни системи за управление на работата на системите за улично и парково осветление за включване и изключване на уличното осветление в съответствие с нуждата от осветеност;
- ✓ система за мониторинг на дефектите в уличното осветление;
- ✓ поэтапно въвеждане на осветителни тела изпълнени по светодиодна технология;

- ✓ оптимизиране броя на осветителните тела.

8. Дейности и мерки по енергийна ефективност

Мерките за повишаване на енергийната ефективност на територията на община Кюстендил включват основно сгради, общинска собственост, като с приоритет са училища и детски заведения. Препоръчва се всички сгради на територията на общината, които нямат енергийни обследвания, да бъдат обследвани, след което, според получените резултати да бъдат планирани предварително подходящите форми на финансиране съобразно с очакваните икономически и екологични ефекти. Средните периоди на откупуване за най-често препоръчвани енергоспестяващи мерки са представени на следващата диаграма.

За обектите, които имат енергийни обследвания е необходимо да се прецизират и тези, които са със срок на откупуване до 5 години – да се направят постъпки за финансиране от Оперативните програми на Европейския съюз, като се вземат предвид предимствата на ФЕЕВИ, като възможност за мостово финансиране.

Мерките, които трябва да предприеме Общината са:

№	МЯРКА
1	Създаване на система за наблюдение и контрол на енергийното потребление в общинския сграден фонд
2	Създаване на Общинска информационна система за енергийна ефективност
3	Създаване на Общински информационен център за ЕЕ
4	Въвеждане на алтернативни системи за отопление
5	Извършване на енергийни обследвания на общинския сграден фонд
6	Енергийно обследване на системата за улично осветление на територията на общината
7	Подмяна и периодична поддръжка на системите за улично осветление
8	Въвеждане на морални и материални стимули за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергийни ресурси
9	Осъществяване на мерки за енергийна ефективност чрез реализиране на проекти по различни финансови схеми, фондове и програми

10	Провеждане на периодични обучения на общинските служители, заети в областта на енергийната ефективност
11	Проучване и определяне потенциала на общината за използване на ВЕИ
12	Изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници в общински сгради
13	Модернизация и ефективна употреба на енергийни системи в сгради, общинска собственост

Етапи на изпълнение

Етапите на изпълнение на програмата за енергийната ефективност следва да бъдат съобразени със специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти. Етапите на изпълнение на програмата са:

Инвестиционно намерение

Включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му, както и обследване на енергийна ефективност, с оглед осъществяване на качествено енергийно планиране, общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и състояние на обектите, общинска собственост, с която до момента не разполага. Въз основа на събираните и актуализираните данни и информация, е възможно да се правят анализи и оценки. Тази база данни ще даде информация за състоянието на сградния фонд в общината, както и техническа информация за изходното състояние на енергийния сектор преди да започне изпълнението на Програмата за енергийна ефективност.

Предварително проучване

Осъществява се предварително проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление на база на енергийно обследване; Трябва да се установи текущото състояние на дадена сграда енергопотреблението и, както и да се посочат целесъобразни енергоспестяващи мерки.

Инвестиционен проект

Разработва се в зависимост от спецификата и обема на предвидените дейности; За всеки инвестиционен проект се прави оценка като се използват различни методи и показатели, делящи се на статични и динамични.

Подготовка и изпълнение на строителството

Включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително – монтажни работи на съответния обект; След идентифицирането на необходимите мерки, които следва да бъдат извършени, за да се повиши енергийна ефективност на даден обект, следва и етапа на строително-монтажните дейности на заложените цели. На този етап се подготвят необходимите документи и се извършва строителството.

Мониторинг

Той установява намалението на енергийното потребление след реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др.; Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и

комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали средствата за енергоосигуряване се изразходват целесъобразно и дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда.

9. Източници на финансиране

Общинските администрации разполагат с ограничени възможности за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е Общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. За тази цел Община Кюстендил следва да поддържа високото достигнато ниво на компетентност на общинската администрация, като продължи да работи активно по всички направления, даващи възможност за привличане на външно финансиране на проекти.. Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

Фондове на ЕС финансиращи програми на страните членки за периода 2020 – 2020 година

Настоящият програмен период вече е към края си. Констатира се, че Община Кюстендил изпълнява успешно планираните проекти и към настоящият момент работата на администрацията е насочена към доказване на постигнатите ефекти от изпълнените проекти за периода.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по – добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по – високо качество на жизнената среда.

Изпълнението на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради ще допринесе за:

- ✓ По – високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия;
- ✓ Подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите;
- ✓ Икономия на енергийни ресурси и оттам, намаляване на емисиите парникови газове отделяни в атмосферата.

В рамките на НПЕЕМЖС Община Кюстендил е изпълнила своите задължения по общо 35 броя проекти за енергоефективно саниране на многофамилни жилищни сгради. Постигнатите резултати са много добри, като показателно за ползите от изпълнението на първият етап на програмата е лавинообразното увеличение на подадените документи от сдружения на собственици за следващите етапи на програмата.

Международни програми и инициативи

Инициатива „ЕКО-инновации”

Инициативата подкрепя еко – новаторски проекти в различни сектори, които целят да предотвратят или намалят (негативното) влияние върху природата и които допринасят за оптималната употреба на ресурсите: разработване на продукти, техники, услуги и процеси, които намаляват емисиите на CO₂, ефективно използване на ресурсите, насърчаване на рециклирането и др.

Приоритетните области на програмата включват: рециклиране на материалите, сгради, производството на храни и напитки сектор, както и екологични бизнес. Въпреки, че ще се дава приоритет на МСП и частни фирми като бенефициенти, поканата за набиране на предложения по програмата е отворена за всяко юридическо лице от една от следните страни: 27 страни членове на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, Албания, Хърватия, Бившата Югославска Република Македония, Израел, Черна гора, Сърбия и Турция, други страни – не членки на ЕС при условия, че има влязло в сила споразумение.

http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/what_en.htm

Програма „Интелигентна енергия – Европа”

Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентоспособността на европейската енергийна система. Програмата подкрепя проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация

относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области- транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др.

Със средства от програмата могат да се финансират до 75% от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Финансирането за нейния първи етап е до 90% от общите допустими разходи.

Допустими кандидати са обединения от минимум три публични или частни организации от страните членки на ЕС, както и членки на EFTA (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), страни кандидатки или страни от Западните Балкани. Мерките, допустими по програмата са насочени в няколко основни направления:

Енергийна ефективност и рационално използване на ресурсите (SAVE)

Енергийно ефективни сгради, енергийни постижения в промишлеността, енергийно ефективни продукти;

Нови и възобновяеми енергийни източници (ALTENER) – Електроенергия от възобновяеми енергийни източници, отопление и охлаждане от възобновяема енергия; домашни и други приложения от малък мащаб на възобновяемата енергия; биогорива;

Енергия в транспорта (STEER) – Алтернативни горива и екологично чисти превозни средства; енергийно-ефективен транспорт;

Интегрирани инициативи – Създаване на местни и регионални агенции за управление на енергията; европейска мрежа за местни действия; устойчиви енергийни; био-бизнес инициативи; инициативи за енергийни услуги; образователна инициатива за интелигентна енергия.

http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Кредитни линии

Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници е разработена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в сътрудничество с Българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите български банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти за енергийна ефективност в промишлеността и проекти за възобновяеми енергийни източници. Български банки, участващи в КЛЕЕВЕИ: Българска Пощенска Банка, Банка ДСК, Уникредит Булбанк, Юнионбанк, Обединена Българска Банка, Банка Пиреус, Райфайзенбанк.

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL)

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL) е създадена през 2005 г. с безвъзмездни средства от МФК и кредитен ресурс от ЕБВР с оглед осъществяване на енергоефективни мерки в жилищни сгради с бенефициенти физически лица и домакинства. Програмата REECL, която представлява кредитен механизъм в размер на 50 милиона евро за финансиране на енергийната ефективност в жилищния сектор. Тези средства се предоставят на утвърдени български търговски банки за отпускане на потребителски кредити за енергоспестяващи мерки в българските домове. Те включват: енергоефективни прозорци; изолация на стени, подове и покриви; ефективни печки и котли на биомаса; слънчеви нагреватели за вода; ефективни газови котли и термопомпени климатични системи.

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за енергийна ефективност в

България

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка се финансира чрез безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕИБ, чрез подписан през м. декември 2006 г. меморандум между Р. България, ЕИБ и ЕБВР – в качеството и на администратор на МФК. Кредитната линия е насочена към финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за публичния и частния сектор. Кредитната линия осигурява не само финансов ресурс (кредити, комбинирани с безвъзмездна помощ), но и техническа помощ при планиране и осъществяване на проекта.

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично-частно партньорство, като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

Основния капитал на ФЕЕ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Р България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

www.bgeef.com

Национален доверителен ЕкоФонд (НДЕФ)

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение “Дълг срещу околна среда” между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България. Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на “Дълг срещу околна среда” и “Дълг срещу природа”, от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство. Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;

Намаляване замърсяването на въздуха;

Опазване чистотата на водите;

Опазване на биологичното разнообразие.

www.ecofund-bg.org

Форми на публично – частно партньорство

Договори “до ключ” (пълнен инженеринг). При този вид взаимоотношения, публичният сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира, изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в обществените сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на

енергия и горива и други.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частният сектор заплаща “такса” за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на “такси” или други вземания.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)

ЕСКО моделът е въведен в българското законодателство с първия ЗЕЕ от 2004 г. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи мерки. Основната им дейност е свързана с изпълнението на пълен инженеринг за въвеждане на енергоспестяващи мерки при крайни клиенти на енергия, каквито са и общините. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване на първоначално направената инвестиция. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него през съответната базисна година.

Договори за енергийноефективни услуги

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноефективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица – търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Собствени средства от общинския бюджет

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

10. Очаквани ефекти от изпълнение на програмата

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико– икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на Община Кюстендил.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- ✓ икономия на топлинна енергия;
- ✓ икономия на електрическа енергия;
- ✓ икономия на горива;
- ✓ намалени емисии парникови газове;
- ✓ икономия на финансови средства.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост. Важно е да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на

непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по – малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия на спестени емисии на парникови газове.

11. Наблюдение и контрол

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от АУЕР. Съгласно ЗЕЕ, областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до АУЕР.

Наблюдението и изпълнението на общинските програми по енергийна ефективност се извършва от съответните специализирани структури сформирани по силата на ЗЕЕ. За общините тази структура е общинския съвет по енергийна ефективност, а за областта като цяло Областния съвет по енергийна ефективност. Експертната функция на първия определя неговата активна роля както в самото изготвяне на общинските програми, така и за тяхното изпълнение и наблюдение на изпълнението. Областният съвет по енергийна ефективност със своя консултативен характер ще акцентира върху оценяването на конкретното изпълнение и даването на препоръки и насоки за работа.

С цел улесняване на процеса на наблюдение и оценка до двата вида специализирани звена ще трябва да достига следната информация: Оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация. Активна роля в този процес ще играят всички обществени и частни организации, планивали и реализирали мерки по енергийна ефективност в Община Кюстендил. Периодично същите ще представят наличната информация на определените за това експерти в административните структури (областна и общински), както и резултатите от изпълнението и ефектите от програмите по ЕЕ в общината. Този вид информация ще бъде предоставяна на съвета по енергийна ефективност след изготвянето на отчети за изпълнението на съответните програми. Тя ще бъде водеща при определянето на бъдещата политика по енергийна ефективност в Община Кюстендил.

Оптималното осъществяване на дейностите по наблюдение и оценка на изпълнените или нереализирани цели от настоящата програма, ще позволи до голяма степен да се води успешна общинска политика по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници. Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са посочените по-долу:

- ✓ Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата;
- ✓ Създаване на условия за повторяемост и мултиплициране на резултатите от осъществени добри практики от реализираната програма;
- ✓ Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината;
- ✓ Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

12. Отчет на изпълнението

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в АУЕР не по – късно от 1 март и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

13. Заключение

Високата енергийна интензивност на единица произведена продукция в България, лошата топлоизолация на битовите и обществени сгради и липсата на традиции в усвояването на възобновяемите енергийни източници, са предпоставките, които налагат високите темпове на развитие в тази сфера. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност, транспонирана в Закона за енергийната ефективност е приоритет, който ще окаже положително въздействие върху редица аспекти на

социално – икономическото развитие и опазването на околната среда в страната и в частност в Община Кюстендил. Въвеждането на енергийно ефективни технологии за производство ще повиши конкурентноспособността на българската икономика, използването на възобновяеми енергийни източници в битовата и обществена сфера както и подобряването на топлинната изолация на сградите и оптимизирането на отоплителните системи ще понижи енергийните разходи и ще намали натиска върху местния енергиен пазар. Същевременно ефектите върху околната среда ще бъдат значителни по отношение на нивото на парниковите газове, замърсяването на атмосферата и опазването на почвите и водите.

Цялата тази съвкупност от взаимнозависими фактори и елементи на антропоферата, са определящи за жизнения стандарт на населението. Тяхното разумно и научно обосновано управление е гаранцията за устойчиво бъдещо развитие.

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика в тази област и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването на програми и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политика за устойчиво развитие. С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси: да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Програмата за енергийна ефективност на Община Кюстендил за периода 2020 – 2023 г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и предвид финансовите възможности на Община Кюстендил.

Настоящата програма е приета на заседание на Общински съвет на Община Кюстендил с решение № 38 /27.12..2019 г. и влиза в сила от /03.01/2020 г.